

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD	13
HOOFDSTUK 1 FYSIOLOGISCH EN ANATOMISCH RAPPEL	15
1.1 Menstruele cyclus	15
1.1.1 Ovulatie	15
1.1.2 Menstruele cyclus ter hoogte van het endometrium	17
1.2 Gametogenese	18
1.3 De bevruchting	20
1.4 Ontwikkeling van het embryo	20
1.5 De placenta	22
1.5.1 Ontwikkeling en vorm	22
1.5.2 Placentaire functies	25
1.5.3 De geboren placenta	32
1.6 De navelstreng	32
1.7 De vruchtzak	33
1.7.1 Het amnionvlies	33
1.7.2 Amnionvocht	33
1.8 Foetale groei en ontwikkeling	35
1.9 Maternale aanpassingen tijdens de zwangerschap	37
1.9.1 Baarmoeder	38
1.9.2 Bekken	39
1.9.3 Bloed	39
1.9.4 Hart	41
1.9.5 Perifere circulatie	41
1.9.6 Ademhaling	41
1.9.7 Nierfunctie	42
1.9.8 Spijsverteringsstelsel	42
1.9.9 Huid	43
1.9.10 Schildklierfunctie	44
1.9.11 Bijnierschors	44
1.9.12 Pancreas	44

HOOFDSTUK 2 FYSIOLOGIE: DIAGNOSE VAN ZWANGERSCHAP EN PRENATALE ZORG 47

2.1	Zwangerschapsdiagnose	47
2.1.1	Symptomen en tekens	47
2.1.2	Zwangerschapstesten	50
2.1.3	Echografie	50
2.2	Prenatale onderzoeken	51
2.2.1	Anamnese	52
2.2.2	Algemeen klinisch onderzoek	54
2.2.3	Vaginaal onderzoek	58
2.2.4	Klinisch opvolgpad	60
2.3	Algemene voorschriften en courante ongemakken	62
2.3.1	Leven als zwangere	62
2.3.2	Courante ongemakken	65
2.4	Voorlichting, kinesitherapie en mentale gezondheid	69
2.5	Foetale evaluatie	70
2.5.1	Zwangerschapsduur	70
2.5.2	Opsporing van foetale afwijkingen	73
2.5.3	Opvolging van foetale groei en welbevinden	79
2.5.4	Foetaal welzijn/foetale maturiteit	84

HOOFDSTUK 3 PATHOFYSIOLOGIE: SPECIFIEKE ZWANGERSCHAPSAANDOENINGEN 87

3.1	Hyperemesis	87
3.1.1	Pathogenese	88
3.1.2	Diagnose	88
3.1.3	Behandeling	89
3.2	Resusimmunisatie	89
3.2.1	Pathogenese	90
3.2.2	Diagnose	90
3.2.3	Behandeling	92
3.3	Non-resus-allo-immunisatie	93
3.4	Hypertensie en zwangerschap	94
3.4.1	Definities	94
3.4.2	Pre-eclampsie	95
3.4.3	Eclampsie	105
3.4.4	Chronische hypertensie tijdens de zwangerschap	105
3.4.5	Hypertensie en zwangerschap: counseling	106

3.5	Diabetes en zwangerschap	107
3.5.1	Glucosemetabolisme in de normale zwangerschap	107
3.5.2	Zwangerschapsdiabetes: definitie, pathofysiologie en prevalentie	107
3.5.3	Klinische repercussies van zwangerschapsdiabetes	108
3.5.4	Screening en diagnose van zwangerschapsdiabetes	109
3.5.5	Aanpak van zwangerschapsdiabetes	109
3.5.6	Voorafbestaande diabetes en zwangerschap	110
3.6	Zwangerschap en stollingsproblemen	112
3.7	Preterme geboorte	113
3.7.1	Definitie en risicofactoren	113
3.7.2	Diagnose	114
3.7.3	Preventie en behandeling	116
3.7.4	Grenzen	119
3.8	Postmaturiteit (Postdatisme)	120
3.9	Bloedingen in de zwangerschap	121
3.9.1	De miskraam	121
3.9.2	De extra-uteriene zwangerschap	123
3.9.3	Molaire zwangerschappen	126
3.9.4	Placenta previa	128
3.9.5	Abruptio placentae	131
3.9.6	Bloedingen in de zwangerschap: andere oorzaken	133
3.10	Oligohydramnion	135
3.11	Polyhydramnion	135
3.12	Navelstrengprolaps	137
3.13	Onstabiele ligging	138
3.14	Liggingsafwijkingen van de zwangere baarmoeder	138
3.15	Congenitale baarmoederafwijkingen	140
3.16	Macrosomie	141
3.17	Foetale groeirestrictie	142
3.18	Leeftijd en pariteit	144
3.19	Meervoudige zwangerschap	146
3.19.1	Definitie en voorkomen	146
3.19.2	Diagnose	147
3.19.3	Verwikkelingen	148
3.19.4	Begeleiding en behandeling	150

HOOFDSTUK 4	ZWANGERSCHAP BIJ VROUWEN MET EEN VOORAFBESTAANDE ZIEKTE	155
4.1	Zwangerschap en hartziekten	155
4.1.1	Invloed van zwangerschap op hartziekten	156
4.1.2	Invloed van hartziekten op zwangerschap	157
4.1.3	Begeleiding en behandeling	157
4.2	Zwangerschap en respiratoire aandoeningen	158
4.2.1	Astma	158
4.2.2	Sarcoidose	159
4.2.3	Tuberculose	159
4.2.4	Kyphoscoliose	160
4.2.5	Mucoviscidose	160
4.2.6	Pneumonie	161
4.3	Trombo-embolieën	161
4.3.1	Voorkomen	161
4.3.2	Diagnose	162
4.3.3	Behandeling	163
4.4	Hematologische aandoeningen	163
4.4.1	Anemie	163
4.4.2	Haemoglobinopathies	166
4.4.3	Idiopathische trombocytopenie	166
4.5	Schildklier-aandoeningen	167
4.5.1	Hyperthyroïdie	167
4.5.2	Hypothyroïdie	169
4.6	Pathologie van de nier en urologische tractus	171
4.6.1	Urinaire infecties	171
4.6.2	Asymptomatische bacteriurie	171
4.6.3	Cystitis-urethritis	171
4.6.4	Acute pyelonefritis	172
4.6.5	Chronische pyelonefritis	172
4.6.6	Lithiasis	172
4.6.7	Chronische nierinsufficiëntie	172
4.6.8	Acuut nierfalen	174
4.7	Leverlijden	175
4.8	Acute abdominale pijn	175
4.9	Neurologische aandoeningen (epilepsie)	175
4.9.1	Invloed van zwangerschap op epilepsie	176
4.9.2	Invloed van epilepsie op zwangerschap	176
4.9.3	Begeleiding en behandeling	177

4.10	Lupus erythematosus disseminatus	177
4.11	Infammatoire darmziekten	178
4.12	Infecties en zwangerschap	179
4.12.1	Seksueel overdraagbare aandoeningen	179
4.12.2	Foetotoxische infecties	181
4.12.3	Groep B-streptococcen	185

HOOFDSTUK 5 ARBEID EN BEVALLING 187

5.1	De passagier	187
5.2	Expulsiekrachten	191
5.3	Initiatie van de arbeid	192
5.4	Pijn	192
5.5	Het baringskanaal	193
5.5.1	Het beenderige bekken	193
5.5.2	Bekkenafmetingen	194
5.5.3	De weke delen van het baringskanaal	197
5.6	Arbeid en bevalling: het verloop (vanuit maternaal perspectief)	199
5.6.1	Eerste fase	200
5.6.2	Tweede fase	200
5.6.3	Derde fase	201
5.6.4	Terminologie	201
5.7	Arbeid en bevalling: foetale en placentaire aspecten	202
5.7.1	Foetale bewegingen	202
5.7.2	Caput succedaneum	204
5.7.3	Moulage van het hoofd	204
5.7.4	Het loskomen en de uitdrijving van placenta en vliezen	204

HOOFDSTUK 6 HET PUERPERIUM 207

6.1	De involutie van de baarmoeder	207
6.2	Hemostase van het placentaire bed	208
6.3	Het lochiale verlies	208
6.4	Lactatie	209
6.5	Andere karakteristieken van het puerperium	210
6.5.1	Koude rillingen	210
6.5.2	Temperatuursopstoot	210
6.5.3	Mictie	210
6.5.4	Stoelgang	210
6.5.5	Naweeën	210

6.5.6	Ovulatie en menstruatie	211
6.5.7	Psychische problemen	211
6.6	Maternale mortaliteit	211
6.7	Paternale mortaliteit	212
6.8	Perinatale mortaliteit	212

HOOFDSTUK 7 ARBEID EN BEVALLING: PRAKTISCHE LEIDING 215

7.1	De opname	215
7.2	Het onderzoek	216
7.3	De praktische begeleiding van het arbeids- en bevallingsproces	218
7.3.1	Eerste fase	218
7.3.2	Tweede fase	220
7.3.3	Derde fase	224
7.4	Het postpartum	226
7.4.1	Apgarscore	226
7.4.2	Maternale verzorging	228
7.4.3	Moederlijke problemen in het postpartum	230
7.4.4	Neonatale aandachtspunten	231
7.5	Inleidende noties over courante peripartale handelingen en verwickelingen	232
7.5.1	Inductie van de arbeid	232
7.5.2	Analgesie tijdens arbeid en bevalling	233
7.5.3	Niet vorderende arbeid	234
7.5.4	Speciale liggingen van het kind	234
7.5.5	Instrumentale verlossingen	236
7.5.6	Keizersnede	236

NAWOORD 239